

Rutine for: Oppfølging av avvik i HMSREG

Oslo kommune har som mål å redusere risikoen for arbeidslivskriminalitet og sosial dumping gjennom systematisert kontroll og analyse av leverandører og deres mannskap på alle byggeplasser der Oslo kommune er byggherre. Dette inkluderer vedlikeholdsoppdrag under rammeavtaler og samkjøpsavtaler.

Et av tiltakene er HMSREG som er utviklet for å motta, lagre, kontrollere og analysere mannskapsdata, samt data om leverandørenes ivaretagelse av økonomiske forpliktelser til skatte- og avgiftsmyndighetene. Både leverandørene og Oslo kommune får gjennom HMSREG den samme informasjon om leverandører og mannskap på den enkelte leveranse.

For å sikre best mulig effekt er det utarbeides et felles sett med rutiner for hvordan avvik funnet i HMSREG skal håndteres av de ulike virksomhetene i Oslo kommune. Mange av aktørene i byggebransjen er leverandører til flere av virksomhetene og et felles sett med rutiner er viktig for forutsigbarhet og for å sikre likebehandling.

Innhold

Bruk av HMS-kort	2
Avvik: HMS-kort ikke gyldig	2
Avvik: Alternativt kort benyttet	4
Avvik i leverandører, underleverandører og deres mannskap	4
Avvik: Leverandør ikke forhåndsregistrert	4
Avvik: Leverandør ikke godkjent	5
Avvik: Leverandør ugyldig (slettet/konkurs)	5
Avvik: Antall leverandører i kjede > 2	6
Avvik: Arbeidstaker ikke forhåndsregistrert	6
Avvik økonomiske forpliktelser for leverandører	7
Automatisk behandling av avvik	7

Bruk av HMS-kort

Avvik: HMS-kort ikke gyldig

§ 4 i Forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser (FOR-2007-03-30-366) viser til at arbeidsgiver og enkeltpersonforetak skal sørge for at alle som utfører arbeid på bygge- og anleggsplasser skal ha HMS-kort utstedt av en kortutsteder utpekt av departementet. Formål med forskriften er å ivareta sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser.

Oslomodellen

Alle som utfører arbeid for Leverandøren på byggeplassen skal bære lett synlig og gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema o.l. aksepteres ikke som HMS-kort. Leverandøren skal for egen regning og risiko bortvise personer som ikke har HMS-kort.

Leverandøren skal for egen regning og risiko bortvise personer som ikke har HMS-kort.

Ved innregistrering vil HMSREG sjekke HMS-kortets status mot kortutsteder www.byggekort.no (Oberthur Technologies AS). Der hvor kortet er gyldig vil søket returneres med utløpsdatoen for kortet. Der hvor kortet er ugyldig kommer avviket «HMS-kort ikke gyldig» opp.

Avvik	Oppfølging	Evt. sanksjoner
HMS-kort ikke gyldig	Leverandørene har selv et ansvar for at eget mannskaps og UE'er på prosjektet har gyldig HMS-kort. Påtreffes personer med ugyldig eller manglende HMS-kort skal disse bortvises fra byggeplassen/ oppdraget.	Gebyr på kr. 750,- pr dag pr manglende registrering av arbeidstaker.

I en innkjøringsfase meldes avviket skriftlig til leverandør med informasjon om forventede sanksjoner dersom dette inntreffer igjen. Forslag til tekst:

Ved stedlig kontroll av [lokasjon] den [dato] ble følgende mannskap registrert uten HMS-kort / uten gyldig HMS-kort:

I henhold til kontraktskravene og Oslomodellen skal alle arbeidstakere bære et lett synlig og gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Dersom lignende avvik inntreffer ved senere kontroller vil Oslo kommune håndheve sanksjonene spesifisert i kontrakten som tilsier at arbeidstakeren skal bortvises fra byggeplassen, og leverandøren ilegges et gebyr på kr. 750 pr dag med ugyldig/manglende HMS-kort.

Det kan være flere grunner til at HMS-kort ikke er gyldig. I en oppstartsfas anbefaler vi dialog med leverandøren for å sjekke mulige årsaker til ugyldighet.

Under en oversikt over mulige årsaker til at HMS-kortet er ugyldig hos www.byggekort.no.

Sted og prosess Oslobygg / SHA+ / SHA i byggeprosjekter+ / 8. HMSreg
Sist godkjent dato 01.09.2021 (Åse-Lill Madland)

Dokumentkategori Beskrivelse - retningslinjer
Dokumentansvarlig Bård Sigmund Dybsjord

Detaljert avvik	Årsak
Ikke gyldig – kortet er blitt erstattet av nytt kort	Kortet er utløpt på dato og nytt kort er bestilt.
Ikke gyldig – kort er utløpt	Kortet er utløpt og nytt kort er ikke bestilt
Ikke gyldig – kort er meldt tapt	Kortholder/arbeidsgiver har selv meldt kortet tapt. Dette er da ugyldig i systemet og nytt HMS-kort må bestilles.
Ikke gyldig – kort er sperret	Kortholder/arbeidsgiver har selv sperret kortet. Dette er da ugyldig i systemet og nytt HMS-kort må bestilles. Når en ansatt har sluttet skal kortet sperres.
Ikke gyldig – kort er makulert	Skal i utgangspunktet ikke forekomme, men kan skje dersom gamle passeringsdata sjekkes på et senere makulert kort.
Ikke gyldig – arbeidsforhold kan ikke bekreftes	Dette avviket kommer når byggekort.no ikke finner personen på kortet i AA-registeret. Dette kommer som oftest av to grunner: 1. Personen er ikke ansatt i firmaet som er registrert på HMS-kortet. 2. Personen har hatt et D-nummer når kortet blir utstedt, og senere fått et F-nummer, slik at søket fra byggekort.no mot AA-registeret ikke gir treff. Når en personen har fått et F-nummer skal ikke D-nummer brukes ifølge skatteetaten. Begge tilfellene krever at nytt kort utstedes for at feilmeldingene ikke skal dukke opp.
Duplikat HMS-kort	Samme person er sjekket inn med to ulike kort til samme tid.
	Sjekk om evt. manglende utregistrering kan være årsak til at duplikat passering oppstår. Dersom personen har flere HMS-kort - sjekk om felles «kortmappe» gjør at disse registreres samtidig.
	Reel duplikat-registrering meldes umiddelbart til kontraktspart.
	Ved grove tilfeller meldes disse til UKE og vurderes for en eventuell politianmeldelse.

Avvik: Alternativt kort benyttet

Dersom en enkelt arbeider har glemt HMS-kortet er det mulig å benytte lånekort i maks 7 dager. En leverandør skal ikke konsekvent kunne benytte lånekort for sine ansatte. Merk at dersom en ansatt venter på HMS-kort kan det gå 10-14 dager til nytt kort kommer.

Bruken av lånekort i HMSREG indikeres ved avviket «Alternativt kort benyttet». Tallet i parentes bak avviket forteller hvor mange dager lånekortet er benyttet til passering.

Avvik	Oppfølging	Evt. sanksjoner
Alternativt kort benyttet Avviket vil kun komme opp på byggeplasser der integrasjon mot eksisterende adgangssystem viser at lånekort benyttes.	Sjekk at personen ligger på mannskaplisten med et HMS-kort. Dersom dette ikke er tilfelle behandles avviket som manglende HMS-kort.	Gebyr på kr. 750,- pr dag dersom lånekort benyttes på grunn av manglende / ugyldig HMS-kort.

Avvik i leverandører, underleverandører og deres mannskap

Avvik: Leverandør ikke forhåndsregistrert

Oslo kommune har kontraktsfestet at all bruk av og bytte av underleverandører skal godkjennes av oppdragsgiver. Dersom HMSREG er satt opp slik at det skal kreves forhåndsregistrering av underleverandører vil dette avviket dukke opp ved passeringer av mannskap fra leverandør som ikke er meldt inn eller forhåndsgodkjent.

Oslomodellen

Leverandørens bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft, skal skriftlig forhåndsgodkjennes av oppdragsgiver. Det samme gjelder for utskifting av underleverandører i kontraktperioden.

Avvik	Oppfølging	Evt. sanksjoner
Leverandør ikke forhåndsregistrert	Følges opp direkte mot kontraktspart. Søknad skal opprettes og sendes i HMSREG. Ved gjentakende mangel på registrering og søknad om nye UE sendes brev til kontraktspart med presisering om gjeldende kontraktskrav.	Vesentlig mislighold av denne bestemmelsen, som etter skriftlig varsel fra Oppdragsgiver ikke blir rettet innen en rimelig frist, gir oppdragsgiver rett til å heve kontrakten eller til å kreve prisavslag på inntil 1 prosent av det samlede vederlaget for kontraktsarbeidet.

Avvik: Leverandør ikke godkjent

Leverandøren ligger i leverandørlisten på kontrakten / rammeavtalen i HMSREG, men mangler formell godkjenning i systemet ved at dato for godkjent er satt eller søknad er godkjent. Eksempelvis kan søknad om ny underleverandør være påbegynt og ikke ferdigstilt, men leverandør/mannskap har begynt å arbeide på byggeplassen.

Avvik	Oppfølging	Evt. sanksjoner
Leverandør uten godkjent avtale	Søknad skal opprettes og sendes i HMSREG. Følge opp eventuelle søknader slik at disse kan ferdigstilles og godkjent-dato kan settes. Ved gjentakende mangel på registrering og søknad om nye UE sendes brev til kontraktspart med presisering om gjeldende kontraktskrav.	Vesentlig mislighold av denne bestemmelsen, som etter skriftlig varsel fra Oppdragsgiver ikke blir rettet innen en rimelig frist, gir oppdragsgiver rett til å heve kontrakten eller til å kreve prisavslag på inntil 1 prosent av det samlede vederlaget for kontraktsarbeidet.

Avvik: Leverandør ugyldig (slettet/konkurs)

HMSREG sjekker kontinuerlig opp de ulike leverandørene mot Enhetsregisteret i Brønnøysund. Dersom en leverandør dukker opp som konkurs, er slettet fra registeret eller på annen måte har opphørt og ikke finnes lenger dukker dette opp.

Merk! Dette avviket kan komme ved eksempelvis oppkjøp eller endret selskapsstruktur som gjør at leverandøren får nytt organisasjonsnummer. Dette betyr at også HMS-kort for alle ansatte må skiftes ut og kobles til nytt organisasjonsnummer.

Avvik	Oppfølging	Evt. sanksjoner
Leverandør ugyldig (slettet/konkurs)	Følg opp kontraktspart / leverandør.	

Avvik: Antall leverandører i kjede > 1

For å sikre nødvendig oversikt og kunnskap om hvilke leverandører og hvilket mannskap som arbeider for Oslo kommune er det et krav til antall ledd som kan benyttes for å gjennomføre oppdragene. Dersom dette kravet overstiges vil det komme opp varsel.

Oslomodellen

Leverandøren kan ikke ha flere enn ett ledd underleverandør i kjede under seg. Innleie av personell regnes som ett ledd. Oppdragsgiver kan godta flere ledd dersom det på grunn av uforutsette eller spesielle omstendigheter gjør det nødvendig for å få gjennomført kontraktsarbeidene.

Avvik	Oppfølging	Evnt. sanksjoner
Antall leverandører i kjede > 1	Følg opp kontraktspart.	Vesentlig mislighold av denne bestemmelsen, som etter skriftlig varsel fra Oppdragsgiver ikke blir rettet innen en rimelig frist, gir oppdragsgiver rett til å heve kontrakten eller til å kreve prisavslag på inntil 1 prosent av det samlede vederlaget for kontraktsarbeidet.

Avvik: Arbeidstaker ikke forhåndsregistrert

Arbeidstakere / mannskap skal nå meldes direkte inn i HMSREG. Registreringen gjøres av hovedleverandør og eventuelt underleverandører som er gitt tilgang. Dersom HMSREG er satt opp slik at det kreves forhåndsgodkjenning av mannskap vil dette avviket dukke opp for mannskap som ikke er definert opp på mannskapslisten til leveransen.

Oslomodellen

Før oppstart av arbeidet, skal leverandøren oversende oppdragsgiver en liste over hvilke personer som vil utføre arbeid på bygge- eller anleggsplassen, med fødsels- eller D-nummer (11 siffer). Ved endringer i arbeidsstokken, skal leverandøren sende oppdragsgiver oppdatert oversiktsliste uten ugrunnet opphold.

Avvik	Oppfølging	Evnt. sanksjoner
Arbeidstaker ikke forhåndsregistrert	Følg opp kontraktspart og evnt. underleverandør med presisering om at mannskap skal registreres inn i løsningen.	Gebyr på kr. 750 pr dag pr manglende registrering av arbeidstaker.

Avvik økonomiske forpliktelser for leverandører

I forbindelse med selv anskaffelsen og ved etterfølgende søknader om nye underleverandører hentes det informasjon gjennom utvidet skatteattest fra Skatt øst. Bestilling av ny utvidet skatteattest i prosjektperioden gjøres direkte til Skatt øst.

Foreløpig gir HMSRG informasjon om leverandørens økonomiske tilstand gjennom en integrasjon til Startbank. Denne viser en kredittvurdering fra Bisnode Dun & Bradstreet og merverdiavgiftsinformasjon.

Oslomodellen

Leverandøren og eventuelle underleverandører skal til enhver tid oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Avvik	Oppfølging	Evt. sanksjoner
Negativ utvikling for kredittvurdering	Følg utvikling og følg opp kontraktspart. Avvik kommer når kredittvurdering går fra B til C eller dårligere.	
Startbank rød	Avvik vises når ansvarsforsikring, yrkesskadeforsikring eller skatteattest har utløpt. Følges spesielt opp ved godkjenning av nye underleverandører.	

Automatisk behandling av avvik

Som en hjelp til å behandle og fjerne gamle avvik som blir liggende er det innført en automatisk behandling av følgende avvik etter definerte prinsipper:

- **HMS-kort ikke gyldig.** Når nytt HMS-kort for arbeidstaker benyttes til passering i HMSREG settes automatisk de gamle avvikene til behandlet og skjules i systemet.
- **HMS-kort ikke gyldig pga utløpt dato.** Avviket dukker først opp etter 7 dager for å gi arbeidstakeren tid til å få nytt kort i posten.
- **Alternativt kort benyttet.** Ved bruk av lånekort dukker avviket først opp etter 7 dager, dvs. at det er tillatt å bruke lånekort i noen dager.
- **Leverandør ikke godkjent.** Når en leverandør blir godkjent vil alle tidligere avvik med "leverandør ikke godkjent" automatisk behandles og skjules